

Het bosje van

02.11





Een bos in de bossen

Plaats

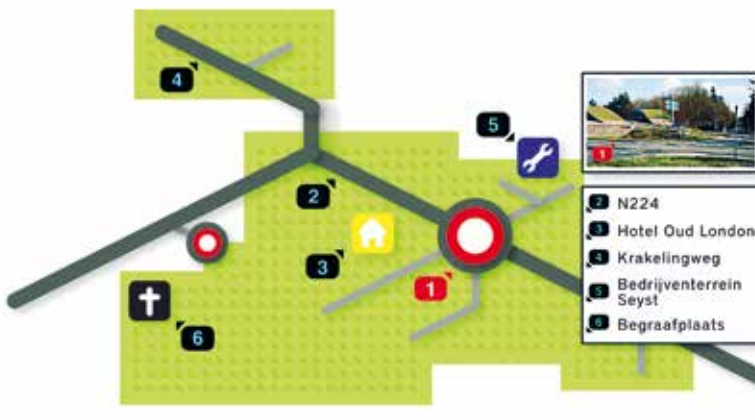
Zeist – N224 (Woudenbergseweg) ter hoogte van bedrijventerrein Seyst

Prioriteit binnen RondeLab

- › 2010

Gebied

- › De N224 loopt van Zeist naar Woudenberg. De rotonde ligt vlak buiten Zeist, maar hoort landschappelijk gezien bij de dichte bossen rond Austerlitz. Toerisme speelt hier een dominante rol, de band met het enigszins voorname Zeist is zwak.
- › Begin deze eeuw is bedrijventerrein Seyst aangelegd. Het wordt van de weg afgeschermd door drie gebouwen met een gras bedekt golvend dak. De rest van het bedrijventerrein is daardoor redelijk onzichtbaar. De daken worden ontsierd door ontluchtingsapparatuur.



Rotonde

- › Een rotonde was pas nodig toen bedrijventerrein Seyst werd aangelegd. De rotonde kreeg een ovale vorm van dertig meter lang en vijftien meter breed. Om het doorzicht eruit te halen zijn op de kopse kanten lage zandlichamen aangebracht, deze corresponderen in vorm met de drie gewelfde gebouwen van het bedrijventerrein.
- › Op de rotonde komen – behalve de N224 – drie wegen uit, of eigenlijk drie opritten: de toegang tot bedrijventerrein Seyst, de entree van conferentiecentrum Woudschoten en ten slotte de Zwitersekade, die naar de parkeerplaats achter Hotel London voert en naar de Ezelsociëteit en een lasbedrijf.
- › Ruimtelijk is de rotonde zeer onevenwichtig, de rode bushokjes ervoor en erna fragmenteren het beeld nog verder.

Overwegingen

- › Enerzijds door de verbreding van de weg en de aanleg van de rotonde en anderzijds door de vele uitbreidingen van het hotel zelf, is hotel Oud London steeds verder naar voren komen springen. Het ligt niet meer *aan* de weg, zoals het in 1804 is gebouwd, maar bijna *op* de weg.
- › Deze vooruitstekende positie wordt beklemtoond doordat aan de overzijde van de weg twee open elementen liggen: de hoofdparkeerplaats van het hotel en vervolgens de drie met gras bedekte bouwvolumes die het bedrijventerrein afschermen.
- › Opvallend is dat alle andere voorzieningen aan de weg – camping De Krakeling, conferentiecentrum Woudschoten, het KNVB Sport- en Conferentiecentrum en de uitspanning van de Piramide van Austerlitz – keurig verscholen in de bosrand liggen.
- › Een grootschalige reconstructie van het gebied rond de rotonde – hotel plus parkeerplaatsen en aanbouwen, camping, bushokjes, ingang van het bedrijventerrein plus de gewelfde gebouwen – is, hoewel noodzakelijk, niet realistisch.



Aanbeveling

- › In bossen kun je alles verstoppen, zelfs bedrijventerrein Seyst is redelijk goed weggewerkt. Alleen de onevenwichtige ruimte rond de rotonde ligt open en bloot te kijk. Versterk het geheimzinnig karakter van de plek en plant een naaldbos op het midden-eiland. Dit naaldbos moet zo dicht en ondoordringbaar mogelijk zijn, zodat het tegelijk een natuurlijk en een kunstmatig karakter heeft.

Inschakelen

- › Een landschapsarchitect die ervaring heeft met extreme enceneringen.

Praktisch

- › Ook de buitenranden van de rotonde – de strook tussen de weg en het bedrijventerrein en de strook tussen de weg en het hotel – moeten in het beplantingsschema worden meegenomen. Zo kan het effect van een in het bos uitgekerfde rotonde worden verstrekt en kunnen tevens het hotel en de gewelfde bedrijfsgebouwen worden gemaskeerd.
- › In verband met de verkeersveiligheid mogen op de koppen van de rotonde geen dikke bomen komen te staan.

Reactie afdeling Mobiliteit provincie Utrecht

- › Houd rekening met de ANWB-bewegwijzering, die moet zichtbaar blijven voor automobilisten en (brom)fietsers.
- › De openbare verlichting mag door de aanplant niet verduisterd worden.
- › Pas op met kabels en leidingen in relatie tot de boomwortels.
- › Zorg dat de uitzichtdriehoeken vrij blijven.

Referentiebeeld

- › *De Noordelingen* van Alex van Warmerdam.
- › Coniferen op 'parkeerrotonde' van Algemene Begraafplaats Zeist.





Het bosje van



REPORTAGE
02.11



Het bosje van Z.

'Hoe ziet de ideale rotonde eruit?' Om deze vraag te beantwoorden stuurde de provincie Utrecht het Rotondologisch Genootschap op pad. En zo togen Van den Boomen en Jonker naar Z. om plannen te maken voor de ovale rotonde op de Woudenbergseweg. Het werd een waar hoofdpijndossier, gelukkig lag er aan de rotonde een hotel waar ze eindelijk konden dubben.



‘Oud London wenst u een prettige dinsdag,’ staat met grote letters op de deurmat van het hotel dat pal aan de rotonde ligt. ‘Gastvrijheid wordt hier met kapitalen geschreven,’ constateert Jonker terwijl ze naar binnenlopen om te overleggen. Hij en Van den Boomen zijn moe, ze hebben de rotonde van alle kanten en op alle manieren benaderd, maar aangrijpingspunten heeft dat niet opgeleverd. Integendeel, het is hun ijzingwekkend duidelijk geworden dat het idee om in lijn met de traditie van Z. een kunstwerk op de rotonde te zetten volkomen onzinnig is. Het arme beeld zou in deze chaotische omgeving verzuipen.

Ondanks de vermoeidheid kan Van den Boomen het niet nalaten om aan de receptioniste te vragen of er echt elke dag een andere mat wordt neergelegd. ‘Jazeker,’ zegt de stralend blonde juffrouw, ‘we verwisselen ze elke avond.’ Dat dit geen grootspraak is zullen ze nog met eigen ogen constateren, want de rotonde van Z. groeit uit tot een hoofdpijdossier dat herhaalde bezoeken noodzakelijk maakt en daardoor zullen ze ook de ‘prettige donderdag’ en de ‘prettige vrijdag’ nog aan hun collectie toevoegen.

Terwijl de ober de skitaartjes brengt – gebakjes van wit schuim met rode besjes en een siersinaasappeltje – laten ze de omgeving op zich inwerken. De gelagkamer in het voorhuis is nostalgisch bruin, daar zitten dan ook de gebronsde senioren die *nordic walkend* de bossen rond Z. doorkruisen. De rest van het hotel is een moderne, functionele machine met 88 kamers en 22, goeddeels ondergrondse, zalen voor conferenties en vergaderingen.

Schuin achter hen in de lounge zit een eind-vijftiger op te geven over zijn kwalitei-

ten als interimmer. Hij is naar eigen zeggen al heel vaak heel ver gekomen en hij heeft bovendien nog verschillende andere ijzers in het vuur. Dat hij sinds twee jaar gescheiden is, moet zijn onderuitgezakte gesprekspartner juist zien als een voordeel: hij is *eager* en flexibel. Van den Boomen en Jonker denken niet dat hij zal worden aangenomen.

De strakke perfectie die het hotel binnen etableert, weet het buiten niet vol te houden. Aan de overzijde van de weg ligt het rommelige privéparkeerterrein van het hotel – ‘Op slot, buit eruit’ – en aan de zijkant van het hotel staan open en bloot de ventilatoren en de afvoerpijpen van de airconditioning. Plus wat schuurtjes en containers. Dan heeft het bedrijventerrein aan de andere kant van de rotonde het beter voor elkaar. Vanuit het hotel zie je alleen drie met gras bedekte daken omhooggolven. Pas als je de oprit neemt zie je dat daarachter een bedrijventerrein van ruim drie hectare ligt.

Verstoppen is een doodzonde in de Nederlandse architectuur – je moet zowel de functie als de constructie tonen, een ideologie die haar pendant heeft in de open gordijnen waarover buitenlandse bezoekers niet ophouden zich te verbazen – maar op deze plek vinden Van den Boomen en Jonker het eigenlijk wel geslaagd. Jonker moppert wat over de afwerking – ‘rafelige daklijn, goedkoop materiaal’ – en Van den Boomen over de storende ontluchtingskokers boven op de grasdaken, maar ze zijn het erover eens dat er niks aan is verloren dat je de standaard bedrijfshallen daarachter niet kunt zien.

Ook van de andere voorzieningen rondom de rotonde zie je nauwelijks iets: er staan alleen bescheiden bordjes van camping

De Krakeling (580 plaatsen), conferentiecentrum Woudschoten (140 kamers, 30 zalen, 2 restaurants) en De Ezelsociëteit (9 stallen).

Ook de rotonde zelf doet een beetje mee aan het verstoppertje spelen: doordat het middeneiland langgerekt is en niet rond, voegt het zich, meer dan een echte rotonde, naar de weg. Bovendien liggen op beide koppen van de rotonde kleine heuvels om het doorzicht eruit te halen en deze heuvels rijmen met de gewelfde gebouwen. De rotonde is dan ook samen met het bedrijventerrein aangelegd, sterker nog: door al het verkeer van en naar het terrein moest er überhaupt een rotonde komen.

‘Eigenlijk precies dezelfde situatie als in L.’ zegt Van den Boomen bij de vierde kop koffie (zie pagina 39). ‘Waarom halen we er ook hier niet een reclamemaker bij om de bedrijven een smoel te geven op de rotonde?’ Jonker schudt nee: ‘Het idee achter het bedrijventerrein is nu juist dat het zich wil verstoppen.’ Van den Boomen denkt even na en zegt dan een beetje mies: ‘En wij zouden dit hotel wel aan het oog willen onttrekken. Ik voel me net Guy de Maupassant, die vaak in het restaurant op de eerste etage van de Eiffeltoren ging eten omdat dat de enige plek in Parijs was waar hij dat ding niet kon zien.’

Op zoek naar houvast besluiten Van den Boomen en Jonker bij een volgend bezoek de wijdere omgeving te verkennen. Ze beginnen bij het nationaal trainingscentrum van de KNVB, eens per twee jaar het epicentrum van Nederland. Het ligt slechts vijfhonderd meter van de rotonde, maar door de bossen waan je je in een heel andere wereld.

Het grasveld voor het hoofgebouw is bezaaid met Nederlands beroemdste voetballers in brons. Ook al zijn de minder dan manshoge beelden naturalistisch van stijl, toch zijn sommigen moeilijk te herkennen. Dat geldt niet voor Michels, die springt er in zijn lange leren jas prominent uit. ‘De generaal heel groot op de rotonde,’ droomt Jonker, ‘dan zet je de rotonde echt op de kaart.’ Van den Boomen lijkt in te stemmen: ‘“Voetbal is oorlog,” was zijn lijfspreuk, dat sluit mooi aan bij het Napoleontische verleden van het hotel.’ Om dan als een blad aan de boom om te draaien: ‘We hebben een beeld toch niet voor niets in de vorige sessie al afgeschoten?’

Na drie kilometer komen ze bij de Piramide van Austerlitz. Van den Boomen, hoopvol: ‘Het hotel is in 1804 gesticht door een van Napoleons soldaten, dus er is een link.’ Jonker, die vol bewondering staat te kijken naar de in volle luister herstelde piramide met zijn met gras bedekte treden: ‘Zo’n ding in het klein op de rotonde zou niet gek zijn.’ Maar nu is hij het die onverhoeds omdraait: ‘Het slaat alleen helemaal nergens op. Weet je wat het probleem is: in die bossen staat elk element op zich, er is geen relatie tussen de dingen.’

Aan de andere kant van de rotonde, richting Z., ontdekken ze terzijde van de Woudenbergseweg een rotonde die niet op de kaart staat. In de bossen is een parkeerplaats voor de begraafplaats uitgespaard, de auto’s staan in een cirkel om een ovaal middeneiland. En op het hart van deze ‘parkeerrotonde’ staan drie reusachtige coniferen. ‘Wat een rust,’ mompelt Jonker, ‘geen ruis, behalve van de bomen.’ Daar kan Van den Boomen zich wel in vinden: ‘Deze sereniteit zou je onze rotonde ook gunnen, maar dan moet er wel het een en ander uit de weg worden geruimd.’

Ze keren terug naar Oud London, dat elke keer prominenter naar voren lijkt te springen. Het is natuurlijk omgekeerd: het is de weg die bij elke verbreding naar het hotel is gekropen, maar toch heeft het hotel trekjes van Kees van Kooten die zich in zijn rol van wethouder Hekking steeds in beeld weet te wringen. Het oude voorhuis vinden ze nog wel acceptabel, want daarvan is duidelijk dat het er eerder was dan de rotonde. Maar van de nieuwe glazen uitbouw krijgen ze de rillingen. Jonker: 'Zie je die zogenaamde houten constructie aan de buitenkant lopen? Die draagt helemaal niks. In plaats van de uitbouw te verstoppen, maken ze hier iets zichtbaar dat helemaal niet bestaat.'

'Dus ons advies wordt dat het hele hotel verplaatst moet worden,' vat Van den Boomen samen, 'en ik neem aan dat jij ze dat gaat vertellen.' Dat gaat Jonker wat ver: 'We kunnen toch ook een grootschalige reconstructie voorstellen waarbij de hele omgeving in ogenschouw wordt genomen? Dan kun je bijvoorbeeld een

relatie tussen hotel en camping leggen, het parkeerterrein naar de achterkant verplaatsen, die lelijke rode bushaltes integreren met de schuurtjes van het hotel, de heuveltjes...' Ruw onderbreekt Van den Boomen zijn woordenstroom: 'Luchtfietserij, Jonker, daar trapt niemand in.'

De ober die de omelet Austerlitz opdient voorkomt dat de discussie uit de hand loopt. Dat het hotel het probleem is, daar zijn ze het over eens. Maar wat te doen? Van den Boomen: 'Er zit niks anders op dan ons nog dieper in te graven, misschien komt dan de goddelijke vonk. Het Genootschap moet hier maar eens overnachten, in combinatie met een diner in het donker, want dat biedt Oud London aan als speciale attractie.' Jonker kreunt: 'Verstoppertje spelen tijdens het eten, *how low can you go?*'

Die nacht heeft Van den Boomen een nachtmerrie. Hij ziet Theo van Gogh op zijn brommer uit een dicht naaldbos komen rijden. Zo plots als hij opduikt, zo snel is hij ook weer



tussen het dichte woud van stammen verdwenen. Om een stuk verder weer op te duiken. En weer te verdwijnen. En weer en weer.

Als hij de volgende dag ontredderd wakker wordt, weet hij onmiddellijk waarop de droom geënt is: *De Noordelingen* van Alex van Warmerdam, de meester van het pijnlijke Nederlandse filmdrama, de man die een heel land weet samen te vatten in een handvol iconen. En dichte dennenbossen nemen daarbij een belangrijke plaats in.

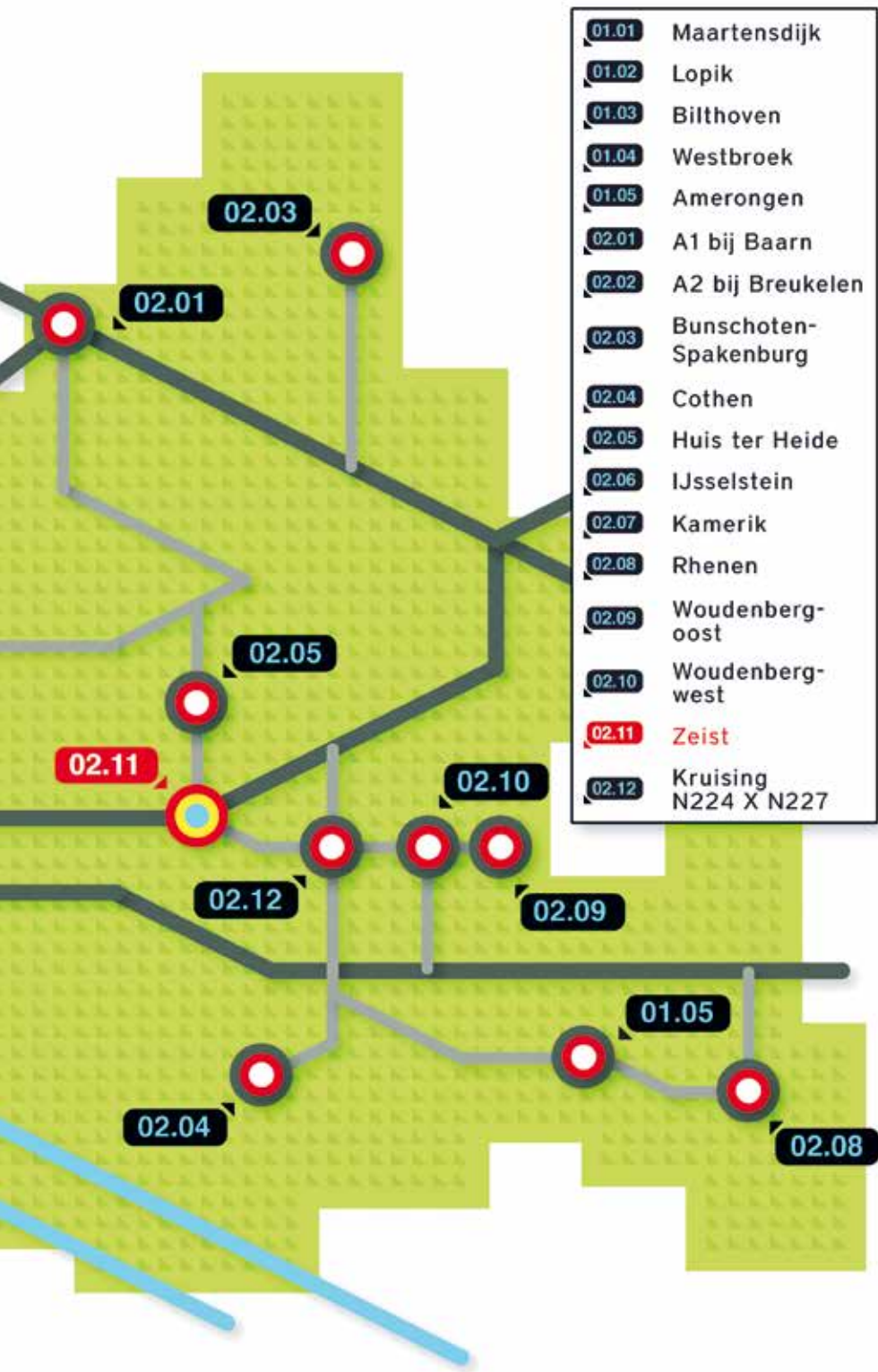
Als Jonker hem belt moet hij eerst zijn droom vertellen, in een poging die van zich af te schudden. Dat Jonker maar met een half oor luistert ontgaat hem niet en in een poging het aantrekkelijker te maken vergelijkt hij de bossen uit de film met die van Z. 'Je weet nooit wat er achter schuilgaat, er kan van alles in verstopt zitten.' 'Ja, alles behalve een hotel,' antwoordt Jonker gedachteloos, terwijl hij de laatste hand legt aan een boekje dat de deur uit moet. 'Natuurlijk ook een hotel, een heel paleis als het moet,' zegt Van den Boomen geïrriteerd. 'Je moet die bomen

alleen niet vlak voor het hotel zetten, maar op de rotonde, daar is tenminste plek zat.' Jonker houdt op met prutsen: 'Wat zei je daar?'

Aan het einde van de dag rijden ze weer naar Z. om te kijken of het echt zou kunnen, een bosje op het middeneiland. Met een breedte van vijftien en een lengte van dertig meter is het middeneiland in ieder geval groot genoeg om een lekker dicht bosje neer te zetten. De ovaalvorm blijkt een voordeel: op de koppen kun je beginnen met kleine boompjes, zodat eventuele slaapkoppen zich niet te pletter rijden.

Van alle kanten bekijken ze het effect en bij elke zijde worden ze enthousiaster. 'Als de boomsoorten aansluiten bij de omringende bossen, lijkt het straks alsof het nooit anders is geweest,' begint Jonker te ontwerpen, 'alsof de weg is uitgesneden uit het woud.' Van den Boomen, lekker griezelend bij het vooruitzicht: 'En het hotel ligt straks mysterieus verborgen in de bossen. Net als vroeger.'





- 01.01 Maartensdijk
- 01.02 Lopik
- 01.03 Bilthoven
- 01.04 Westbroek
- 01.05 Amerongen
- 02.01 A1 bij Baarn
- 02.02 A2 bij Breukelen
- 02.03 Bunschoten-Spakenburg
- 02.04 Cothen
- 02.05 Huis ter Heide
- 02.06 IJsselstein
- 02.07 Kamerik
- 02.08 Rhenen
- 02.09 Woudenberg-oost
- 02.10 Woudenberg-west
- 02.11 Zeist
- 02.12 Kruising N224 X N227

Het bosje van Z. is een uitgave van het Rotondologisch Genootschap.
In opdracht van het RotondeLab van de provincie Utrecht analyseerde het Genootschap in 2009 twaalf provinciale rotondes. De hele reeks bestaat uit:

Bomen aan de A1
Fotogalerie A2
De tuinen van B.S.
De gepensioneerde boom van C.
Kunst in Huis ter H.
De vlaggen van IJ.
De rotondetrommel van K.
De leegte van R.
Klompen in W-oost
Water in W-west

Het bosje van Z.

X. (kruis na)

Eerder verschenen titels:

De zaak A.
De Zweefweg van B.
De kinderen van M.

tekst

Tijs van den Boomen, Amsterdam

grafisch ontwerp en beeld

Peter Jonker, Utrecht

www.rotondelab.nl

www.rotondologie.nl

